

BAB 3

KAEDAH KAJIAN

3.0 Pendahuluan

Bab ini akan membincarakan mengenai kaedah yang digunakan dari awal kajian dilakukan sehingga selesai. Kajian ini adalah untuk mendapatkan maklumat mengenai penggunaan sumber elektronik di kalangan pelajar Fakulti Pendidikan di Universiti Malaya.

Kaedah yang tersusun kemas akan memberikan hasil dapatan yang baik. Oleh sebab itu, bahagian ini akan menerangkan kaedah yang digunakan. Antara lain bahagian ini menghuraikan kaedah kajian, populasi dan persampelan, instrumen, penyediaan soal selidik, *pilot survey*, koleksi data, kelemahan koleksi data dan analisis data. Secara asasnya, kajian ini bertujuan untuk mendapatkan jawapan sebenar daripada pelajar sendiri berkenaan isu penggunaan sumber elektronik di universiti atau lebih luas lagi dari aspek pendidikan.

3.1 Kaedah Kajian

Menurut Rohana (2003), penyelidikan adalah satu proses penyiasatan dan penelitian bagi menemui fakta dan maklumat atau pengetahuan baru. Sehubungan dengan itu, penyelidikan juga merupakan satu proses memperolehi maklumat secara saintifik untuk membantu proses membuat keputusan dalam pengurusan sebagai contohnya. Terdapat pelbagai kaedah penyelidikan yang digunakan bagi mengkaji dan memahami fenomena yang meliputi segala aspek interaksi manusia di sekeliling kita. Namun begitu dalam kajian ini, hanya kaedah deskriptif yang digunakan.

Dalam kajian ini, pengkaji telah memilih untuk menggunakan kaedah tinjauan yang menggunakan soal selidik yang diharapkan dapat mengumpul data dengan lebih cepat dan mendapat gambaran yang luas terhadap persoalan kajian. Mengikut Rohana (2003), kaedah tinjauan digunakan kerana terdapat sesetengah kajian yang sukar dilakukan dengan hanya menggunakan cara-cara yang lain. Ini kerana sesetengah kajian melibatkan kumpulan yang besar atau pun maklumat yang berunsur generalisasi.

Terdapat tiga kaedah dalam mengumpulkan data berbentuk tinjauan iaitu dengan menggunakan soal selidik, menggunakan temubual perseorangan dan temubual melalui telefon (Mahmood & Marican, 1998). Menurut Bailey (1992), penggunaan soal selidik sebagai alat kajian adalah bersifat logik, saintifik dan khusus.

3.2 Populasi dan persampelan

Pemilihan lokasi untuk kajian ini ialah di Fakulti Pendidikan Universiti Malaya dan kajian hanya memfokus kepada pelajar-pelajar di fakulti itu sahaja. Populasi ini terdiri daripada pelajar pelbagai bidang dan jabatan dan mereka ini meliputi pelajar ijazah dasar dan pelajar ijazah lanjutan. Terdapat lebih kurang 2000 orang pelajar yang sedang menuntut di fakulti tersebut. Namun begitu, hanya seramai 120 orang pelajar sahaja dipilih sebagai sampel kajian bagi menjawab kepada borang soal selidik yang diedarkan.

Pemilihan sampel pula diperolehi daripada pengedaran soal selidik yang dilakukan oleh pelajar-pelajar ketika membantu penyelidik. Ini kerana penyelidik tidak menetapkan jabatan atau tahap pelajar yang dibenarkan menjawab soal selidik yang diedarkan, sebaliknya pelajar berkenaan bebas mengedarkan soal selidik tersebut kepada responden yang sudi menjawabnya. Bagi memudahkan proses pengedaran soal selidik, pelajar-pelajar yang membantu telah mengedarkan borang tersebut kepada rakan-rakan

sekuliah atau pun pelajar di sekitar Fakulti Pendidikan. Penyelidik menerima sampel tersebut sebagai bahan benar berdasarkan kepada jawapan yang diterima daripada soal selidik tersebut.

3.3 Instrumen

Instrumen yang digunakan dalam kajian ini ialah borang soal selidik. (Sila lihat lampiran A). Borang soal selidik merupakan nadi kaji selidik dengan erti kata ia dianggapkan sebagai pengganti diri penyelidik. Soal selidik adalah borang yang menyediakan soalan-soalan dalam beberapa bahagian serta ruangan bagi responden untuk dijawab. Lazimnya soal selidik bersifat *standard* di mana soalan yang sama akan diberi kepada semua responden tanpa mengira lapisan masyarakat (Rohana, 2003).

Bagi mengumpul data, pengkaji telah menggunakan borang soal selidik berbentuk tertutup. Menurut Babbie (1986), soalan tertutup memberi keseragaman dalam jawapan dan senang diproses. Bailey (1992) pula menyatakan bahawa kelebihan soalan berpilihan tetap ialah jawapannya adalah lebih mudah untuk dikodkan dan dianalisis terus dari borang soal selidik, menjimatkan masa dan wang. Sementara, jawapan skala likert yang mengandungi empat skala pilihan dalam soalan tertutup di dalam borang soal selidik (Lihat lampiran A) adalah untuk menentukan tahap penggunaan sumber elektronik di kalangan pelajar samada positif atau negatif. Melalui skala ini, responden akan menunjukkan samada sesuatu perkara itu mereka anggap sangat setuju, setuju, kurang setuju dan tidak setuju langsung. Borang soal selidik yang diedarkan kepada pelajar mempunyai 18 soalan daripada empat bahagian seperti berikut :

- i. Bahagian A : Profil peribadi
- ii. Bahagian B : Penggunaan sumber elektronik

- iii. Bahagian C : Pendedahan terhadap komputer dan latihan sumber elektronik yang diperolehi
- iv. Bahagian D : Masalah penggunaan

3.3.1 Profil peribadi

Terdapat sebanyak 3 soalan yang diutarakan bagi mengkaji profil peribadi pelajar seperti status pelajar, umur dan jantina. Soalan ini bertujuan untuk memberi maklumat mengenai profil peribadi dan maklumat sokongan yang dikehendaki oleh kajian.

3.3.2 Penggunaan sumber elektronik

Bahagian ini mengandungi 10 soalan bagi melihat penggunaan sumber elektronik di kalangan pelajar. Tujuannya ialah untuk mengetahui di manakah pelajar sering menggunakan sumber elektronik dan apakah tujuan mereka menggunakan perkhidmatan tersebut.

3.3.3 Pendedahan terhadap komputer dan latihan sumber elektronik yang didapati

Sejumlah 3 soalan dinyatakan di dalam bahagian ini. Ia bertujuan untuk mengenal pasti pendedahan terhadap komputer dan latihan sumber elektronik yang didapati oleh pelajar Fakulti Pendidikan.

3.3.4 Masalah penggunaan

Bahagian ini mengandungi 2 soalan bagi meneliti masalah yang dihadapi ketika pengguna mengakses sumber elektronik dan siapakah yang dihubungi sekiranya terjadi keadaan sedemikian.

3.4 Penyediaan soal selidik

Soal selidik ini dirangka berpandukan kepada objektif kajian yang telah ditetapkan pada bab satu. Sebanyak empat bahagian telah ditetapkan dalam objektif kajian tersebut yang menjadi asas kepada pembentukan soal selidik. Selain itu, soal selidik ini juga turut dibina berdasarkan kepada penyelidikan yang pernah dilakukan oleh penyelidik-penyelidik terdahulu yang hampir sama dengan kajian yang dilakukan. Antara penyelidik tersebut ialah Ray dan Day (1998). Pada awalnya, soal selidik ini mengandungi 28 soalan tetapi telah dikurangkan menjadi 18 soalan. Kesemua soalan yang dibina berbentuk soalan tertutup. Hanya satu soalan sahaja yang berbentuk skala likert. Soalan tertutup dipilih untuk memudahkan responden memberi jawapan sekaligus menyenangkan penyelidik memproses jawapan yang diterima.

3.5 Pilot survey

Sebelum soal selidik yang sebenar diedarkan kepada pelajar di Fakulti Pendidikan, *pilot survey* terlebih dahulu dilakukan untuk memastikan soalan yang diberikan adalah bersesuaian dengan tujuan kajian dan difahami oleh pelajar. Sekiranya terdapat kekeliruan ketika menjawab soalan yang diberikan, soalan tersebut akan diubah atau digugurkan terus dari dijadikan *final* soal selidik.

Sebanyak 20 borang soal selidik telah diedarkan kepada pelajar sebagai *pilot survey*. Ia telah diedarkan pada 20 Januari 2004 dengan memilih secara rawak di kalangan pelajar di Fakultiti Pendidikan. Penghantaran soal selidik ini juga adalah melalui tangan. Maklum balas yang diterima daripada soal selidik yang telah diedarkan ialah kebanyakan pelajar memahami soalan yang diberikan cuma terdapat sembilan orang pelajar sahaja yang terkeliru dengan soalan nombor empat. Kekeliruan itu berlaku kerana

mereka telah menanda lebih dari satu jawapan sedangkan soalan hanya meminta satu sahaja. Oleh itu, pengkaji telah mengubah bentuk soalan tersebut tetapi masih dalam maksud yang sama.

Selain itu, dua soalan turut digugurkan kerana soalan yang diutarakan itu hampir sama dengan soalan yang telah ditanyakan pada bahagian lain. Soalan tersebut berkenaan pengetahuan pelajar mengenai sumber elektronik dan pandangan mereka tentang penggunaan sumber elektronik di dalam kehidupan sehari-hari. Kedua-dua soalan ini digugurkan kerana kesemua pelajar mengetahui tentang sumber elektronik dan rata-rata daripada mereka mengatakan sumber elektronik amat penting sebagai sumber pencarian maklumat mereka.

3.6 Koleksi data

Soal selidik yang sebenar telah diedarkan pada 28 Januari 2004 dan ia hanya mengambil masa lebih kurang lapan hari bagi mendapatkan kembali soal selidik yang telah diedarkan. Sebanyak 120 soal selidik telah diedarkan dengan menggunakan tangan tetapi hanya 110 soal selidik sahaja yang dikembalikan kepada penyelidik. Daripada soal selidik tersebut, hanya 101 yang berjawab manakala yang selebihnya dipulangkan dalam keadaan tidak berjawab.

Bagi memastikan proses pengedaran soal selidik berjalan dengan lancar, pengkaji telah mendapatkan pertolongan daripada tiga orang pelajar di Fakulti Pendidikan. Mereka ini terdiri daripada pelajar tahun satu, tahun tiga dan pelajar sarjana. Setiap daripada pelajar ini mendapat sebanyak 40 soal selidik kecuali pelajar sarjana mendapat 25 soal selidik untuk diedarkan kepada rakan-rakan semasa kuliah sedang berjalan.

Walaupun pengkaji mendapat bantuan daripada pelajar di Fakulti Pendidikan, ini tidak bermakna pengkaji tidak mengambil bahagian di dalam pengedaran soal selidik tersebut. Contohnya, pengkaji telah menunggu waktu rehat pelajar sarjana iaitu pada pukul 7.30 malam hari Jumaat bagi mengedarkan soal selidik yang selebihnya. Masa terluang tersebut digunakan dengan sepenuhnya agar pelajar dapat menjawab dan memulangkan kembali soal selidik yang telah diedarkan kepada mereka.

Kesemua soal selidik yang diedarkan dikumpul kembali oleh pengkaji dengan bertemu dengan pelajar-pelajar yang telah menjadi pembantu pengkaji.

3.7 Kelemahan koleksi data

Terdapat beberapa kelemahan yang didapati daripada koleksi data yang diperolehi. Antaranya ialah segelintir responden yang tidak berminat untuk menjawab dengan sepenuhnya soal selidik yang diberikan. Namun begitu, kelemahan ini tidak boleh dijadikan ukuran sebagai kegagalan kepada kajian yang dilakukan.

Selain itu, kelemahan yang boleh dikenal pasti ialah pengkaji terpaksa menerima soal selidik yang tidak berjawab dan tidak dipulangkan langsung. Keadaan ini terjadi kerana soal selidik tersebut diedarkan secara rawak tanpa mengenal pasti responden yang telah mengambil bahagian di dalam pengedaran soal selidik. Walaupun begitu, penyelidik tetap berpuas hati dengan data yang diterima kerana ia masih lagi berada pada jumlah yang dikehendaki oleh penyelidik.

3.8 Analisis data

Di dalam kajian ini, pengkaji akan menggunakan statistik deskriptif bagi menganalisis data. Data tersebut dianalisis dengan menggunakan bantuan perisian

Statistical Packages for the Social Science 11.5 (SPSS). Hasil daripada penganalisaan data diterima sebagai maklumat yang menyatakan keadaan sebenar berkaitan penggunaan sumber elektronik di kalangan pelajar Fakulti Pendidikan Universiti Malaya.

3.9 Kesimpulan

Bab ini telah membincangkan kaedah kajian yang dibahagikan kepada lapan bahagian. Perbincangan tersebut meliputi kaedah kajian, populasi dan persampelan, instrumen, penyediaan soal selidik, *pilot survey*, koleksi data, kelemahan koleksi data dan analisis data.

Bab seterusnya iaitu bab empat akan menganalisa pula data yang diperolehi daripada soal selidik yang telah diedarkan kepada responden di Fakulti Pendidikan berkenaan penggunaan sumber elektronik di kalangan pelajar.